

Ministerstvo kultury
Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Vaše značka: MK 17262/2019 OLP

Kačerov 11. března 2019

Vážený pane,

obdrželi jsme Vámi shromážděné podklady k přezkumnému řízení zahájenému usnesením ministra kultury č.j. MK 53744/2018 OLP ze dne 19. 9. 2018 ve věci přezkoumání Opatření obecné povahy č. 1/2016, č.j. MK 14623/2015 ze dne 12. 5. 2016 o prohlášení památkové zóny (PZ) Kačerov, obec Zdobnice.

Rozhodli jsme se doplnit naše stanovisko k některým vyjádřením.

1. K Vyjádření Obce Zdobnice:

K tomu, že památková zóna byla odsouhlasena zastupitelstvem Obce Zdobnice na veřejném zasedání zastupitelstva obce dne 30. 1. 2014, uvádíme, že to není pravda. Zastupitelstvo tehdy pouze tento záměr **vzalo na vědomí**. To potvrzuje i tehdejší starosta Ivan Pártl, který dne 4. 2. 2016 dopisem pod značkou 17/16 sděluje, že po prověření zápisů z veřejných zasedání zastupitelstva obce od roku 2011 do února 2016 nebylo v programu zasedání uvedeno žádné hlasování o návrhu PZ. Dalším potvrzujícím dokumentem je zápis č. 5/2017 z veřejného zasedání Obce Zdobnice ze 7. 8. 2017, kde se zastupitelstvo rozhodlo o vyhlášení PZ hlasovat. V bodě č. 5 Usnesení k tomuto hlasování se praví, že „**nedošlo k odsouhlasení** vyhlášení památkové zóny Kačerov“. Pro byl pouze jediný člen zastupitelstva, další čtyři se zdrželi (**přílohy č. 1, 2**).

2. K Vyjádření Národního památkového ústavu – odborné pracoviště v Josefově:

K tomu lze říci snad jedině, že Ing. Balský zastupitele a vlastníky nemovitostí neustále přesvědčoval, že důležité jsou zóny ochrany – tehdy modrá - nejpřísnější, a to i z hlediska urbanismu (umísťování zcela nových staveb), zelená – mírnější, žlutá – nejvolnější. O tom, že nakonec žádná odlišná zonace nebyla, a vše se zahrnuje do jediné nejpřísnější zóny, však už nikoho neinformoval. Můžeme jen spekulovat, proč se tak stalo. Vzhledem k reakci vlastníků zejména novodobých chat ze 70. let minulého století, se nabízí vysvětlení, že vše se dělo v duchu „čím bude veřejnost vědět méně, tím se záměr prosadí snadněji“. Členové našeho Spolku Kačerov mají k dispozici více mailů, které dokládají, jak Ing. Balský „chlácholil veřejnost“, ale dáváme k dispozici jen ty, kde uvádí typy ochranných zón a návrh na zmenšení rozsahu zóny (**přílohy č. 3, 4**).

3. K Vyjádření Českého národního komitétu - vědeckého komitétu pro venkovská sídla a lidovou architekturu ICOMOS:

Ve Vyjádření se uvádí, že „*Kačerov je jednou z nejlépe dochovaných vesnic regionu*“ a že „*rozsah hranice PZ Kačerov byl vybrán tak, aby plošná ochrana pokryla nejen území se zachovanou hodnotnou*

historickou zástavbou, ale také zajistila ochranu nesporných krajinářských a panoramatických hodnot sídla.“

V posledních měsících přezkumného řízení jsme věnovali značný čas analýze historických podkladů katastrálního území Kačerova. Z nich vyplynulo, že v původní sudetské vesnici bylo do roku 1938 celkem 115 objektů (obytných i hospodářských) a 89 čísel popisných, ve skutečnosti však jen 87, protože některé budovy zanikly. V současné době je v Kačerově 52 objektů (vyjma kostela), z toho je 27 původních chalup (včetně budovy školy), 23 chat postavených od 70. let minulého století, a dvě původní stodoly.

V roce 1880 bylo v obci už 85 čísel popisných, po tomto roce přibýlo už jen několik stavení. Podle sčítání v tomto roce evidovalo tehdejší Rakousko-Uhersko nejvíce obyvatel – celkem 729. Pak už se počet snižoval. Lze tedy říci, že obec byla v té době na vrcholu svého rozkvětu i své funkce. V té době a zřejmě až do roku 1938 byla patrná lánová struktura vesnice s páteřními cestami a sítí stezek a mezí, které dokládají vznik vesnice v rámci historické kolonizace od 14. do 18. století..

Celé území vesnice bylo členěno na tři části - Letní stranu, Zimní stranu a Horní stranu. Po Druhé světové válce **zmizela prakticky celá Horní a Zimní strana**, tedy nejen 40 % všech objektů, ale téměř celý půdorys této části vesnice, zbyly pouze dvě cesty. Totéž se stalo s půdorysem Letní strany, kde byly v roce 1960 zlikvidovány téměř všechny usedlosti. Zachoval se jen zlomek vesnice ve své údolní části, kde byly až na tři mlýny většinou výměnky, chalupy řemeslníků a drobných vlastníků půdy. Z původních 115 objektů tak zůstalo do současnosti jen **25 % stavení**, a z toho **méně než polovina** v uceleném souboru.

Také často používaný termín „*zachovalé jádro vesnice*“ je hodně zkreslený. Z půdorysného uspořádání původní obce nelze vysledovat „jádro vesnice“. Z hlediska samosprávné funkce jím mohl být prostor kolem původní rychty nedaleko křížení cest na Šajtavu a Uhřínov, nebo jako komunitní centrum v bezprostředním okolí kostela a školy.

Proto považujeme charakteristiku tohoto území nejen v tomto Vyjádření, ale i v elaborátu, který byl základem pro vyhlášení zóny, jako „*nejlépe dochovaná vesnice*“, „*zachované prostorové a půdorysné uspořádání, tj. zasazení urbanisticko-architektonické struktury s uceleným sídelním uspořádáním do přírodního prostředí*“ a další, za **silně zkreslující obraz skutečnosti**, který má jediný cíl – naplnit ambice pro vyhlášení jediné památkové zóny v Orlických horách.

Velké část argumentů proti PZ se týkala nadhodnoceného pohledu na území, proto je nepochopitelné, že nebyl přizván nějaký nezávislý odborník. Nevyžádání oponentního posudku proto považujeme za evidentní doklad **neobjektivnosti postupu při rozhodnutí**.

Charakteristika území uvedená v Důvodech k prohlášení památkové zóny by se snadno dala aplikovat na většinu vesnic v Orlických horách, kde se zachovala alespoň část původních chalup. Právě **rozsah památkové zóny považujeme za nešťastný**, protože by slušel pouze souboru asi 12 původních chalup (jedna je novostavba roubenky), situovaných od někdejšího mlýna pod kostelem po proudu Liberského potoka směrem na jih. Mapku návrhu nové PZ přikládáme (příloha č. 5).

4. K Vyjádření prof. Ing. Pavla Nováka, CSc.:

Viz níže k Ad.9.

5. K Vyjádření Údolí Kačerov, z. spolku:

Domníváme se, že vytvářet nová stanoviska na vyjádření k našim původním námitkám je jen omílání už jednou řečeného. Za výhradami, které jsme uvedli v Podnětu k přezkoumání Opatření obecné povahy č. 1/2016 v rozsahu **bodů 1 až 9** si stále stojíme. Ale vzhledem k tomu, že ve Vyjádření Údolí Kačerov, z. spolku, se stále objevují manipulace s fakty, zkreslení a nepravdy, jsme nuceni některá sdělení znovu komentovat.

K oddílu I.

Je opravdu kuriózní zpochybnit legitimitu našeho spolku k podání Podnětu k přezkoumání kvůli tomu, že našim záměrem je zrušit či výrazně omezit PZ Kačerov, a současně udržovat krajinné, architektonické a urbanistické hodnoty tohoto území. Co jiného dělali chalupáři a chataři posledních 70 let? I bez dozoru památkářů pečovali o své nemovitosti a okolí, a tak udrželi tyto hodnoty do dnešních dnů. Nikde jsme netvrdili, že osada Kačerov nemá žádné hodnoty, jen to, že není nutné zvyšovat jejich ochranu zákonem z dob komunistické éry, který nebere v úvahu význam soukromého vlastnictví.

K oddílu II.

Ad.2.

Ve vyjádření k námitce č. 9 Údolí Kačerov se píše, že *obsahuje nepravdy, když tvrdí, že polovina objektů jsou nově postavené chaty od 70. let*. Kdyby oponenti lépe četli, bylo by jim jasné, že se v textu hodnotí celá osada, nikoli jen území PZ. V současnosti je v celé osadě 26 původních chalup a 23 chat postavených od 70. let minulého století

Ve vyjádření k námitce 4.3 oponenti rozvinuli bizarní obavu, že na nevyužívaných zemědělských pozemcích, kterých je však poskrovnu, budou chtít stavět své vily bohatí pracovníci kvasinské automobilky.

Ve vyjádření k námitce č. 13.9 se oponenti podivují nad troufalostí pouštět se do sporu s odborným názorem a připomínají, že v *jádrové části PZ se dochoval významný podíl původní zástavby*. Ano, je tam 12 chalup z toho jedna novostavba roubenky, což tvoří podíl zhruba 10 % z původní zástavby Kačerova. **Právě z toho důvodu a právě na tomto území s výčtem 12 chalup by mohla být PZ.**

Další omílanou nepravdou je Vyjádření k námitce 13. 20. Původní posudek totiž tvrdí, že *novodobých chat je jen několik, jsou odcloněny vzrostlou zelení a nejsou v přímém kontaktu s historickým prostředím*. Skutečnost je taková, že chaty ev. č. 069, 070 a 071 stojí na horizontu naproti kostelu a jsou výraznou pohledovou dominantou. Další chaty ev. č. 048 a 049 jsou přesně na hranici PZ ve směru na sever a tvoří další pohledovou dominantu. A především – **nejsou odcloněny vzrostlou zelení**.

Ad.3.

Autoři Vyjádření Údolí Kačerov dále poukazují adresně na opravy původních chalup některými vlastníky, které *jsou z pohledu památkářů nepřijatelné*. Na své veřejné prezentaci na konferenci Monumenta Viva v roce 2015 dokonce u jednoho z objektů uvedli, že **poškozuje prostředí**. Z tohoto pohledu je zajímavé, že i někteří zastánci PZ, a současně i vlastníci původních chalup, kteří adresovali

ministerstvu kultury vlastní vyjádření, že schvalují PZ v plném rozsahu, rádi sahají při opravách a rekonstrukcích po moderních materiálech, které by z pohledu památkářů u původních chalup jen těžko obstály.

Ad.9.

Oponenti ve Vyjádření k Námitce, že „*vyhlášení tak rozsáhlé PZ vedlo k výraznému zhoršení mezilidských vztahů*“, tento aspekt bagatelizují a svalují je na odpůrce PZ. Pravdou je, že téměř militantní úsilí docílit vyhlášení PZ za každou cenu, je prováděno prostřednictvím mailů i osobních kontaktů nepřiměřeným nátlakem, urážkami, dehonestováním i pranýřováním. Dokladem je i vyjádření prof. Ing. Pavla Nováka, CSc., k současnému přezkumnému řízení, kde přímo jmenuje odpůrce a obviňuje je ze **lží a pomluv**, dále vyjádření Miroslava Úškrtka k přezkumnému řízení ze dne 4. 11. 2019, kde legitimní Podnět k přezkoumání označuje za „**nesmyslný, zlovolný, lživý a motivovanými nekalými úmysly**“.

Možná, že „zhoršení mezilidských vztahů“ je vedle úsilí zřídít v Kačerově památkovou zónu malicherná nepřijemnost, ale my mezilidské vztahy považujeme za **významnou součást širších sociálních a kulturních vazeb** v osadě, jež je zaměřena nikoli na hospodářský užitek, ale na odpočinek a relaxaci. Už dnes existují v osadě dva znepřátelené tábory, což pociťují i ostatní osadníci nezahrnuti do památkové zóny, samospráva ve Zdobnici i úřady v Rychnově nad Kněžnou. Možná je Kačerov v médiích oslavován, že má první památkovou zónu v Orlických horách, ale na desítky let toto rozhodnutí „otráví“ tamní atmosféru.

Jsme přesvědčeni, že ochranu Kačerova před neuváženou výstavbou, která by výrazně narušila historický odkaz někdejší sudetoněmecké osady, **dostatečně zajistí dohled místně příslušného stavebního úřadu**. Rozhodně by se také neměla podceňovat inteligence a smysl pro vyváženost vlastníků nemovitostí, o čemž svědčí i to, že po 70 letech si rekreační osada bez dozoru památkářů zachovala takový ráz, jenž současní památkáři označili za „*velmi hodnotný s původními lidovými stavbami*“, „*ojediněle zachovaný, krajinářsky působivý s vysokými estetickými kvalitami*“.

S pozdravem

Za Spolek Kačerov

Ing. Vladimír Bílek, předseda výboru

MUDr. Pavel Lipert, člen výboru

Přílohy:

č. 1 - Poskytnutí informace – značka 17/16

č. 2 - odkaz: http://www.zdobnice.com/files/Zapis_5_2017_ZO_07_08_2017.pdf

č. 3 – mail ing. Balského starostovi obce Zdobnice (2013)

č. 4 – mail ing. Balského starostovi obce (2014)

č. 5 – Návrh nové hranice PZ Kačerov

Ověřovací doložka změny datového formátu dokumentu podle § 69a zákona č. 499/2004 Sb.

Změnou datového formátu se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených v dokumentu a jejich soulad s právními předpisy.

Typ vstupního dokumentu: .DOCX

Subjekt, který změnu formátu dokumentu provedl:

Ministerstvo kultury, Maltézské náměstí 1, 11811

Datum vyhotovení ověřovací doložky:

13.3.2019

Jméno a příjmení osoby, která změnu formátu dokumentu provedla:

Videnov Martin